

МОРАЛЬНІ ЯКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ: ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ

В умовах сьогоденнішніх корінних трансформацій в суспільстві стрімко змінюється свідомість і світогляд людей, що гостро підіймає питання про пошуки адекватних форм регулювання моральнісної поведінки та практичної діяльності людей, формування всебічно розвиненої особистості фахівця з врахування специфіки майбутньої професійної діяльності. У процесі формування майбутніх спеціалістів чільне місце належить моральному вихованню. Моральне виховання – виховна діяльність вищого навчального закладу, спрямована на формування у студентів стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі ідеалів, норм і принципів моралі, участі у практичній діяльності. Завдяки моральному вихованню перебудовується людська особистість відповідно до цінностей, які віддзеркалюють суспільні відносини, правила та норми поведінки людей.

Дослідники виділяють ряд принципів морального виховання, котрі визначають вимоги до змісту організації та методів виховного процесу. Серед найбільш важливих – цілеспрямованість, обов'язковий зв'язок виховання з життям, єдність свідомості та поведінки у вихованні, виховання у праці та в колективі, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до підлеглих. Педагогічно важливим виступає принцип системності, послідовності й наступності у вихованні в комплексному поєднанні вимог вищої школи, сім'ї і громадськості.

Одна з особливостей моралі полягає в тому, що вона пронизує все життя, будь-яку професійну й іншу діяльність, виступаючи її обов'язковим аспектом. Представниками суспільства, для яких моральні норми та переконання, почуття власної гідності є професійно значущими, є курсанти, майбутні офіцери. Завдяки гуманізації та демократизації суспільства роль моральних елементів в їхній поведінці і діяльності неухильно зростає. У сучасних умовах процес удосконалення морального виховання військовослужбовців України не може бути здійснений авторитарними методами – наказами, рекомендаціями й іншими впливами. Перелом у суспільній думці військовослужбовців може бути досягнутий лише за умови, якщо буде створена система морального виховання, яка б пропонувала активну участь всіх категорій військовослужбовців у виховному процесі у поєднанні з ідеєю патріотизму та на основі моральних якостей, які мають особливе значення для майбутньої професійної діяльності військовослужбовця – професійному обов'язку, професійній честі, професійній гордості і професійній етиці. Важливо, щоб курсанти знали моральні вимоги щодо професії, яку вони опановують, і якості, які повинні виховати в собі, щоб відповідати цим вимогам. Засвоєння норм професійної етики допомагає молодій людині швидше професійно адаптуватися.

На сучасному етапі розбудови української держави важливого значення набуває формування почуття патріотизму, національної самосвідомості молоді як запоруки її активної участі в соціально-економічній діяльності. Тому навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі необхідно вибудовувати таким чином, щоб пробудити у студентів національні почуття, виховати в них повагу і любов до свого народу, до його віковичних моральних та духовних здобутків, а також самоповагу й гордість за свою Батьківщину, і на цій основі формувати суспільно значущі особистісні риси громадянина України: національну свідомість, духовність, трудову активність, морально-етичну, фізичну, екологічну і правову культуру.